

S e r b ů ů ,

aneb

L é k a ř s k á

a d o k t o r s k á K n i ž k a

p r o L i d i

naproti rozličným

vnitřním, a zevnitřním

Nemocem, pro chudý Lid,

Který pro

**Nemocnost, a Chudobu svam, aneb
pro Vzdalenost Cesty vůči Pomocy Lé-
kařské zbaaven gest.**

**V mnohých německých Kněž vytažena a na
Světlo w českém Jazyku wydaná.**

Geden aus Kostuge 30 Kr. w Scheinech.

S p w o l e n i c y s . k r á l . C e n z u r y .

W o s l a w ě ,

**wytištěná a w nákladě u Fabyána Beyn-
hauera, knihotiskáře a Vládládatele.**

1. **O** všeobecný k zachování Zdraví.
Pravidla, jak se Člověk od rozlič-
ných Nemocí ochránit může.

1. **K**dyž Člověk může obrátit gest
nemá se náhle chladit ani dří-
ve, když se poznenáhlu ochladil, stude-
nou Vodou pít, sice k sobě lehko hor-
šku Symnicy přitáhnout může.

2) Tak taky nemá Člověk z velky
Symniny hned k Ohni, a nebo k teplému
Kamnu jít, ale jenom z poznená-
hu se zahřívát, aby studenou Vlchost,
a neb zmrzle Mudy i. nedostal.

3) Kdo se zespod na Hlohách potí,
nemá to zahánět, tak mnohým Nepo-
hodnostíem vde naproti tomu ale se
velkýmu Nebezpečností, a vfrutným
Nemocem vystaví.

4) Z Vára a na Podzým, kdežto
Dovětří nable se mění, nemá Člověk
lerně oblečen býti, tak taky když od
studeného Dostě promokne, má se hned
jak jenom možne gest, do suchých
Ostatu převlíct, a když Hlohý mokry
Ostat, má na ně volážnou Lázeň poré-
bo-

12. Spálenina.

Edyž se někdo genom málo spály,
je se žádně Puchegče newybazugi ; tať
gest dost na tom genom často stude-
nau Wodu přikládá, až ta Bolest zaga-
de. Gestliže se ale Ruže propali, a
Masa se tegla, a Puchegče se wyba-
zugi, tať ge můžeme propichnaut, a na
ně Máj z celého na twordo wařeného
Wegcere spolu se Lžicau smíšeného do-
breho a čerstvého Olege přiložit. Gest-
liže ale takowá Spalensna hluboko gest,
tať ge za Potřeby přitom Kánhoace.
Jatim se ale ry Pauchegče s stameným
Olegem potjrat musgi.

13. Palčiwost neb Bolest w Rrku.

Palčiwost w Rrku, která welikau
Obesjnost f pozírání čini, žádá od Jan-
čátku aby se Rrk zewnitě w teple dra-
žel, potom se wezme dobrá Štěpta z
bílho Bezú The, trošku Žalsve, Lži-
ce Medu, a dvě Lžice wjného Woca-
ta a s tím se kurgluje. Gestliže to ale
nespomáhá, tať se musy Lekať na Kade-
du zawolat.

14. Namoženj neb Prutrž.

Welice nebezpečno gest ; Edyž někdo
takowau Medúhu swau buď pro Stud-
B nebo

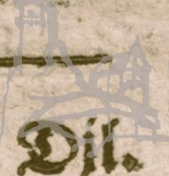
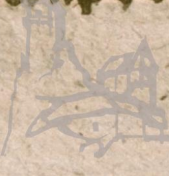
48. Mdloby.

Když krevnaté Osoby srze násylné
Vnaweny Těla, neb Duse do Mdloby
proudu, a při tom čerwenau opuchlau
Twařnosť na sobě vřázugi, nemagi se
jim nikdy sylné woňawé Wěcy, ale ge-
nom Wocet k Woněnj, a k Potyrání
šidowyn, a Pulzu dáwat, Podwázky
nad Kolenama museti se jim hodně s
tuhé zawázat, tať aby Krew tím mši
do Srdce nawrácowat se mohla, a po-
tom gať genom milé polikat můžau, dá
se jim plný 2 nebo 3 Lžice Wocta, a
do něho čtyrykrát rolit Wody st. Pa-
řli ale takowa Mdloba dleže přes čtveř
Godiny trwá, tať se musí žila odewřit,
a na to odpočinuti, a schladugicý Vlā-
pog se jim natsdit musí; wšak ale žila
se nikdy dřiwé odewřit nesmi, až doka-
wád takowa Osoba srze ty gměnowany
zewnitřnj Prostředky k sobě nepřigde.

Při takowých Mdlobach, do kterých
Ride buďto srze známénicau Strátu
Krewé, neb do Nemocy zemdeného Tě-
la padagi, musí se jim hned wsechno,
coby Průchod Krewé zdržowat mohlo,
rozwázat, a powolit; Ruce, Tlohr, a
celé Tělo má se s teplim flanelem drho-
naut, k Wlofu sylné woňawé Wěcy dá-
dat, a do Suby několik Kapel Korálky
s Wo-

**Doktorška knižka
pro lidi**

naproti tvitěným Nemocem.

Druhý Díl.

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P.O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P.O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM

ORAVSKÉ
MÚZEUM

Domácky Prostředky

vnitřní Nemoc.

I. Pro studený a mžek Záludek.

Nebarbara při všech Okolostogiích
a vnostech Záludka jest ten nejvyšší
vzhlášenější Prostředek. Vžívem čá-
stege Šťastličku Rebarbary. Nebo
vezmi Rebarbaru, Kalusky od každého
půl druhého Rwyntliku, půl Lotu Bar-
tus-Benedikt, preparovaneg Wain-
stajn, půl Lotu Pomocného Kurky,
půl druhého Rwyntliku, to všechno
na Prášek do Hromady vtluč, a častege
z toho užívem.

To se obvzláštň Prášek pro Zálus-
dek. Nebo sněz každý Káno na lačné
Život z nebo s nečistotami Kurček,
a na to se postej. Nebo vezmi pelunko-
weg Žost. Nebo užívem we Wjní ně-
kolik Kapel galowcového Oleje. Nebo

večnou Sluč, Silemy, a wsechny stodliwé
wécy, welni lechko wen wywádí, přirozenost
yli, a čistí nepřirównatelné.

Spodem k wywedeny Sluč můžeš vžívat
Rebarbaru a něco málo Wainstainem; item
česka hořka Woda, Senesplete, a ginšy
Sluč wywádegicý prášky, neb Tranky. Uče-
bo můžeš každý ráno Káfe s Čekanku (Weg-
warten) nebo s Osládeči pít.

Domácí Prostředky

pro zewnitěnj Nemocy.

1. Pro Hlavy - Bolení.

Salowé Bolesti wětšým Dilem porůstá
wagi od Mneslawy Brwé w Mlozku,
zde se museli tedy rozháněgicý Brwé
Prostředky potřebowat. Rozetři Tles-
třeš, a přilož na Čelo, nebo na Wáz
gináč Sfýge. Nebo des do pílicla
Worruby, a tepli přikládeš. Nebo s
Cybule šof do Tlesu ráhny; nebo na
moč Sfácel w čerstwj Wodě, a na Čelo
přilož; nebo z Kestru Draist, neb Wos-
tálu přikládeš na Čelo; nebo sy nes-
cheg Baňky šazet. Taky wložna Baumel
na Čelo; zde spomáha, galož taky drb-
nutí Čelo k rozehnání Brwé z Hlavy
zde dobře slauží.

letnjšo onl horky Dni wen wytahugi.
 Žewnitě tedy mŕžau se následugjcy Pro-
 středky potřebowat: Dwať we Wodě
 Kez, a s tim se laždy Káno, a weče
 vmegeg. Nebo wainššainoweg a ze
 sta tých Mandly Oleg do bromady deg,
 a tať zlanbo mjcheg, až do bjly buoe,
 potom, když spat gdes, sy s tim Twá-
 ě potireg. Nebo S I, a lemonoweg
 žost do bromady zmjcheg, a s tim Twá-
 ě potireg.

60. proti Opálení Slunce.

Abby ty slunečný Wedro Oblčeg nez
 opánilo, a neščernilo, tať wezmi na Ku-
 řu trošřtu rozpuščenýho gelenyho Šip-
 řu, čistě ho s Prstama rozetři, a s tim
 Oblčeg tenaučo namaž. Gestli gužale
 Twáťe opaleny máš, tať sy ge hned
 s rojném Woctem, nebo s wainššai-
 nowým Olegem vmegeg.

61. proti faldowatym Twářim

Dwať we Wodě riwonoweg Božen
 a řyly, a s tim pilně Twáťe vmegeg.
 Nebo když spat gdes sy ge s kapau-
 njm Šídlem, a s Bjlkem z Wegcete
 namaž, a Káno, když stanež sy ge zase s
 Mjlkem vmez. Nebo sy ge s řyálowým
 Olegem vmegeg.

P ř i d a w e k.

1. Zastly spinawé Strjbro čisté učiní.

Wezmi Arch čistého Papiru, na něj to Strjbro rozestři, a se s Krupicau s Pohanky posypeš, potom wezmi Waleček, a tak dlouho waleš až čisté bude, pať ge čisté omeč. Gestli ale ráze zaslli gest, tak se může dějwé s Megdlem, a s čistau studničnou Wodau wyprat, a vsasyt nechat.

2. Občerstwení pro Srdec, a pro Hlawu.

Wezmi Junt Listi z červených Růží, a geden Junt Cukru, stluč to obogi w Možděi, a nech to náleg Čias na Sluncy stát, to chlady, a ge to dobré.

3. Čerstwí Wořechy zachowat.

Polož ge do čerstwého Pjstu w Bantěru do suchého Sklepa.

73. Wschyn Gledu z bedbawniho Canlu
wypucowat.

Spál na Presset předni woročj Snát-
ky, namoč ten Gled we Wodě, a s tim
Pressetm posyp, a nech to vschnaut, to
včin několikrát, tak to gisté spomůže.

74. Woda pro Děi.

Wezmi na twrdo smáčené Wegce,
rozkróg ho na Polo, žlaudek z něj wyn-
deg, a na Místě něho deg do toho Bjl-
ku gafo brachowý Trnko kaufet bjliho
Wytronylu, nech ležet až ten Bjlel ten
Wytronyl ztrawý, pak to skrz čistý Sli-
teš wypresug, tak budeš mít obwzla-
stný pro Děi Wodičku.

75. Gíná pro Děi Wodička.

Wleg trošku dobrý růžowý Woby
na Sšálek, nocom napschni kaufet Radj-
dla na Wydličku, pal ho nad wořko-
wau Swjčkau, a tak dlaubo ho do ty
růžowý Wody srleš, až se z cela
wylaučí.

